

Яськова Наталя Василівна

молодша наукова співробітниця

відділу відкритих освітньо-наукових інформаційних систем

Інституту цифровізації освіти НАПН України, м. Київ

ДЕЯКІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНОСТІ НАУКОВИХ І НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ЗАСОБАМИ ЕЛЕКТРОННИХ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ

Нині, розвиток цифрової компетентності наукових і науково-педагогічних працівників за допомогою електронних соціальних мереж є важливим аспектом сучасної освіти і науки. Електронні соціальні мережі надають можливість для професійного спілкування, обміну знаннями та досвідом, а також для налагодження співпраці з колегами з різних країн.

Варто наголосити, що платформи як LinkedIn, ResearchGate та інші дозволяють науковцям публікувати свої дослідження, знаходити партнерів для спільних проектів та отримувати зворотний зв'язок від професійної спільноти. Це сприяє не лише особистісному розвитку, але й загальному прогресу в галузі науки та освіти.

Застосування електронних соціальних мереж дозволяє науковцям швидко отримувати доступ до нових досліджень, статей та інших ресурсів, що допомагає в підтримці їхньої наукової діяльності. А також сприяють формуванню міжнародних колаборацій, дозволяючи науковцям знайомитися з колегами з інших країн та об'єднувати зусилля в дослідженнях.

Використання електронних соціальних мереж допомагає науковим працівникам розвивати навички, необхідні для роботи в цифровому середовищі, такі як критичне мислення, вміння знаходити та аналізувати

інформацію, проводити онлайн-курси, вебінари та обговорення, що сприяє безперервному професійному розвитку.

Отже, електронні соціальні мережі відіграють важливу роль у розвитку цифрової компетентності наукових і науково-педагогічних працівників, забезпечуючи їм нові можливості для співпраці, навчання та обміну знаннями.

Проаналізувавши особливості електронних соціальних мереж, доцільно наголосити, що їх застосування значно сприяє розвитку цифрової компетентності наукових і науково-педагогічних працівників в кількох ключових напрямках:

1. Обмін інформацією: Соціальні мережі дозволяють швидко ділитися новинами, статтями та дослідженнями. Це створює можливості для миттєвого обміну актуальною інформацією.

2. Професійна мережа: Науковці можуть створювати й підтримувати контакти з колегами, що сприяє розвитку співпраці і нових проєктів.

3. Доступ до ресурсів: У мережах можна знайти безліч корисних матеріалів, посилань на наукові статті, відео та інші навчальні ресурси.

4. Підтримка та консультації: У професійних групах можна ставити питання та отримувати поради від інших спеціалістів, що допомагає вирішувати конкретні проблеми.

5. Розвиток особистого бренду: Науковці можуть створювати свій профіль, ділитися своїми досягненнями та залучати увагу до своїх досліджень, що може позитивно вплинути на їх кар'єру.

6. Організація заходів: Соціальні мережі полегшують організацію конференцій, вебінарів та інших наукових заходів, що дозволяє залучати більше учасників.

7. Навчання новим технологіям: Використання різних платформ і інструментів допомагає науковцям освоювати нові технології та розвивати навички роботи в цифровому середовищі.

Для розвитку цифрової компетентності наукових і науково-педагогічних працівників доцільно застосовувати такі електронні соціальні мережі як:

1. **ResearchGate**: Спеціалізована мережа для науковців, де можна ділитися публікаціями, отримувати запити на співпрацю та обговорювати дослідження.

2. **Academia.edu**: Платформа для публікації наукових статей і досліджень, де можна стежити за роботами інших вчених та отримувати доступ до їхніх матеріалів.

3. **LinkedIn**: Професійна мережа, що дозволяє встановлювати ділові контакти, ділитися досягненнями, шукати можливості для співпраці та навчання.

4. **Twitter**: Корисна для слідкування за новинами в наукових колах, обміну короткими думками та ідеями, а також для підключення до глобальних дискусій.

5. **Facebook**: Групи наукової тематики можуть стати платформою для обговорень, обміну ресурсами та спільного навчання.

6. **YouTube**: Відмінний майданчик для публікації освітніх відео, вебінарів та навчальних курсів.

7. **Mastodon**: Альтернатива Twitter, що підходить для обміну інформацією у вузьких колах та дискусій на спеціалізовані теми.

Кожна з цих платформ має свої особливості, і вибір залежить від цілей, потреб та специфіки діяльності науковця.

У публікації зупинимось на двох електронних соціальних мережах, які доцільно використовувати для розвитку цифрової компетентності, зокрема ResearchGate та Academia.edu.

ResearchGate — це одна з найпопулярніших соціальних мереж для науковців, яка забезпечує безліч можливостей:

1. **Обмін публікаціями:** Науковці можуть завантажувати свої роботи, що дозволяє іншим дослідникам отримати доступ до них. Це сприяє поширенню знань і збільшує видимість наукових досягнень.

2. **Запити на співпрацю:** Користувачі можуть знаходити потенційних колег для спільних проєктів, задавати запитання або пропонувати співпрацю в рамках конкретних досліджень.

3. **Обговорення та коментарі:** На платформі можна обговорювати різні наукові теми, коментувати роботи інших, що стимулює науковий діалог і співпрацю.

4. **Можливість слідкувати за науковими тенденціями:** Користувачі можуть підписуватися на певні теми, авторів або журнали, що дозволяє бути в курсі новинок у своїй галузі.

5. **Індексація профілю:** ResearchGate автоматично генерує показники для вашого профілю, такі як RG Score, що відображає ваш вплив у науковій спільноті.

6. **Аналіз цитувань:** Користувачі можуть отримувати інформацію про те, хто цитує їхні роботи, що дозволяє оцінити вплив своїх досліджень.

ResearchGate є дуже корисним інструментом для науковців, оскільки допомагає не лише в поширенні власних досліджень, але й у налагодженні зв'язків та отриманні нових знань.

Academia.edu — ще одна популярна платформа для науковців, яка має свої унікальні можливості:

1. **Обмін науковими публікаціями:** Користувачі можуть завантажувати свої статті, дисертації та інші наукові роботи, що дозволяє іншим дослідникам їх знаходити і читати.

2. **Соціальна мережа для науковців:** Academia.edu дозволяє створити профіль, на якому можна представити свої дослідження, публікації та інтереси, а також підписуватися на інших науковців і слідкувати за їх діяльністю.

3. **Зворотний зв'язок:** Користувачі можуть отримувати коментарі та запити на обговорення своїх робіт, що стимулює колективне вдосконалення досліджень.

4. **Аналіз статистики:** Academia.edu надає аналітичні дані про те, скільки разів ваші роботи були переглянуті та скачані, що допомагає оцінити їхній вплив.

5. **Розширення мережі контактів:** Платформа допомагає науковцям налагоджувати професійні зв'язки та знаходити колег з подібними інтересами.

6. **Тематичні групи та обговорення:** Academia.edu має функцію груп, де користувачі можуть об'єднуватися за інтересами і вести обговорення з актуальних тем у своїй галузі.

7. **Пропозиції співпраці:** На платформі можна знайти можливості для спільних досліджень та проектів, що допомагає розширити горизонти співпраці.

Academia.edu є корисним інструментом для поширення наукових знань та налагодження контактів у науковій спільноті.

Отже, запропоновані електронні соціальні мережі забезпечують науковим та науково-педагогічним працівникам унікальні можливості для обміну знаннями, встановлення професійних контактів та співпраці. Вони сприяють популяризації наукових досягнень, полегшуючи доступ до публікацій та досліджень. Користувачі можуть отримувати зворотний зв'язок, аналізувати вплив своїх робіт і активно взаємодіяти з колегами на міжнародному рівні.

Список використаних джерел:

1. Спирін О. М., Яцишин А. В., Іванова С. М., Кільченко А. В. та Лупаренко Л. А. Модель інформаційно-аналітичної підтримки педагогічних досліджень на основі електронних систем відкритого доступу. Інформаційні

технології і засоби навчання. 2017. т. 59, № 3, с. 134–154. URL: <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/1694/1180>.

2. Яськова Н.В. Вітчизняний і зарубіжний досвід використання електронних соціальних мереж RESEARCHGATE ТА ACADEMIA.EDU для оцінювання результативності науково-педагогічних досліджень. Неперервна освіта нового сторіччя: досягнення та перспективи: матеріали VII Міжнар. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 13-15 травня 2021 р., Запоріжжя:

ЗОІППО. С. 1- 4. URL: https://drive.google.com/file/d/1pR6-owrjeggsEZLDfuE7eTik_7Ty5okJ/view